

D0d Tulpinstraat 75, 3500 Hasselt

Jaargang 23
Nr. 1

Tijdschrift voor schoolbesturen
Vicariaat Onderwijs Bisdom Hasselt - COBES Hasselt
V.U.: Francis Loyens, Paul Bellefroidlaan 2C, 3500 Hasselt

EDITORIAAL

Alles begint met taal

Enkele weken geleden las ik een boeiende bijdrage van filosofe Alicja Gescinska in een weekendkrant. Ze schreef: "Alles begint met taal. Taal is de kanarie in de koolmijn. Je kunt het vergelijken met een seismograaf; in taal registreren we bewegingen onder het oppervlak van de samenleving die uiteindelijk tot aardverschuivingen, bevingen en schokken leiden."

Deze gedachte roept op tot waakzaamheid over ons publieke taalgebruik en tot reflectie over de woorden die we kiezen. Want woorden wekken werelden. Ze vormen onze ervaringen en de wereld om ons heen.

Welke woorden gebruiken we vandaag in het onderwijs? Welke wereld creëren we? In de regeringsverklaring wordt de school aangeduid met de metafoer van de kansenmachine, die hoogstaand, excellent onderwijs moet opleveren.

Wanneer ik denk aan een machine, zie ik grondstoffen, productieprocessen en eindproducten die hun weg naar de markt vinden. Ik zie kwaliteitscontroles van input, proces en output. In dit kader verschijnen in ons onderwijs de Koalatoetsen voor kleuters, de verdere uitrol van Vlaamse toetsen, extra aandacht voor onderwijsinspecties en de inkanteling van de VLOR in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen. De utilitaire, pragmatische koers wordt verder ingeslagen.

Ook het kansen-discours roept vragen op. We willen allemaal maximale kansen, maar ligt de focus niet te veel op het individu dat verantwoordelijk wordt gehouden om die kansen zelf te benutten? In werkelijkheid kan geen enkel individu zich volledig ontwikkelen zonder steun en omgeving. Succes hangt af van waar en wanneer je geboren bent, wie je inspireert, en wie je steunt in moeilijke momenten.

Ik zie een heel ander taalregister als ik de pedagogische projecten lees van onze scholen. Hier merken we een identiteit op die geworteld is in traditie en menselijke verbondenheid, en die hoop en perspectief biedt op een zin-vol leven. In plaats van onze christelijke identiteit te problematiseren, is er reden om trots te zijn op wat wij generaties lang via onze pedagogische projecten hebben betekend voor jonge mensen. Staande in die rijke traditie geeft het energie en fierheid om verder aan de slag te gaan voor de jongeren van vandaag en morgen.

Neem het pedagogisch project weg uit de school, en wat hou je over? Inderdaad, een machine.

Francis Loyens
Bisschoppelijk gedelegeerde voor onderwijs

Uw reacties zijn welkom bij francis.loyens@katholiekonderwijs.vlaanderen.

ALS PELGRIMS ONDERWEG

Op het Festival van de Hoop toonden de centrale sprekers hoe je een pelgrim van hoop kunt zijn

FESTIVAL VAN DE
Hoop
2024

20.09.2024
PCS TULPINSTRAAT 75
HASSELT

deuren open 16.30u
start 17.00u
einde 20.00u

schrijf nu!
€25
(INCL. HARJE
& DRANKJE)

LEZINGEN
WORKSHOPS
MUZIEK
KUNST
DIDACTISCH MATERIAAL
EN VEEL MEER

LEZINGEN
WORKSHOPS
MUZIEK
KUNST
DIDACTISCH MATERIAAL
EN VEEL MEER

ZR. JEANNE DEVOS
JOHAN SWINNEN
BRUNO VANOBBERGEN

Pelgrims van de hoop”, met dat thema gaan we het komende jubeljaar op weg. Niet alleen de pastorale diensten in de bisdommen, maar ook het katholiek onderwijs laat zich dit jaar door dit jubeljaar inspireren. Op 20 september gaf het Festival van de Hoop de aftrap voor vele directeurs en leerkrachten. De centrale sprekers getuigden over hoe zij in hun eigen leven een pelgrimstocht van hoop beleefden.

“Als we onze Pieter over vijf jaar nog hebben, ga ik werkelijk iets zots doen”

De eerste centrale gast van het Festival van de Hoop was kankeronderzoeker dr. Johan Swinnen. In zijn vrije tijd is hij ook ultraloper. Dat ultralopen is voor hem een manier om hoop te brengen in situaties die vaak uitzichtloos lijken.

“In maart 2011 nam ik deel aan de marathon van Barcelona. Naar goede gewoonte staat mijn gezin steeds op enkele afgesproken plaatsen om mij aan te moedigen. Maar toen ik hen na twee drie afgesproken plaatsen niet zag, begon ik me zorgen te maken. En wanneer ze ook aan de finishlijn niet te zien waren, wist ik: hier is iets mis”, vertelt dr. Johan Swinnen. “Onze zoon Pieter was ernstig ziek. Terug thuis kwam de diagnose: een hersentumor, uitgezaaid en met een slechte prognose. Toen heb ik besloten dat als we over vijf jaar onze Pieter nog hebben, dan zou ik iets werkelijk zots gaan doen. Ondanks die zware diagnose, zijn we steeds blijven hopen. En vandaag, na dertien jaar, is onze Pieter nog altijd bij ons.”

Hij had beloofd iets zots te doen, en dat deed hij ook. Uit die belofte kwam een groots project, dat velen een hart onder de riem wist te steken. “En ik heb niet ver moeten zoeken. Als van kindsbeen af brachten de bordjes van de Camino de Santiago me verwondering. Die tocht was voor mij iconisch, maar ook symbolisch: ik wilde er de strijd van Pieter en alle andere kankerpatiënten zichtbaar maken. In mijn rugzak droeg ik tijdens de drieëndertig dagen dat ik aan het lopen was niet enkel het noodzakelijke voedsel en water mee, maar ook 850 brieven. Brieven van kankerpatiënten, van verzorgers en familieleden. Zelf had ik ook een brief geschreven voor mijn zoon Pieter, maar ook voor zijn kameraad en lotgenoot Dieter. Vlak voor de pelgrimstocht hadden we immers het nieuws gekregen dat Dieter zijn kanker terug was. Ik schreef hem ‘Ik beloof je, Dieter, ooit vinden we de oplossing.’”

“De pelgrimstocht zelf was zwaar. Drieëndertig dagen twee marathons per dag lopen, dat is werkelijk ‘iets zots’. Maar het besef dat hier al duizend jaar pelgrims voor mij die tocht hebben ondernomen, gaf een sterk gevoel van verbondenheid. Ook kwamen er onderweg veel mensen met ons mee. We gingen samen op weg en hebben samen grenzen verlegd. Al die brieven in mijn rugzak spraken over pijn, maar evenveel over hoop. Ook later kreeg ik nog meer brieven van mensen die zich door mijn tocht gesteund voelden.”

Na de pelgrimstocht naar Santiago de Compostella bleef dr. Johan Swinnen ‘iets zots’ doen om kankerpatiënten, hun familie, eenzame zieken en mensen die een geliefde aan kanker verloren hoop te bieden. Hij liep de Via Francigena, terwijl in een etalage in de Leuvense Bondgenotenlaan steeds meer keramieken beeldjes schouder aan schouder stonden. Tijdens de corona-pandemie liep hij letters met een hoopvolle boodschap, twee jaar geleden liep hij naar de bron van de Rijn en liet er vele bootjes los. En een week voor het Festival van de Hoop was dr. Johan Swinnen te vinden langs de Franse kustlijn. “Met een vlieger. En elke dag knoopten we een nieuw strikje met een hoopvolle boodschap aan de vliegerlijn vast. Op Île Vierge, op de hoogste vuurtoren van Europa, hebben we de vlieger losgelaten. Loslaten is voor mij een mooie weg om naar de toekomst te gaan, en we kunnen allemaal die momenten van steun en houvast gebruiken.”

“Ik heb de nood van mijn volk gezien”

Ze is, naar eigen zeggen, mogelijks de meest gefotografeerde religieuze op aarde. En wie kent haar niet? Zr. Jeanne Devos uit Waanrode in Vlaams-Brabant is over de hele wereld gekend als een boegbeeld van hoop voor huishoudhulpen in India en ver daarrond. Samen met haar nicht en biografe Julie Hendrickx bracht zr. Jeanne het verhaal over de beweging die ze in India startte. Ze wenst iedereen de zegen van boosheid tegen onrecht en de hoop op een betere wereld. En die betere wereld, die komt er door samen te werken.

Zr. Jeanne Devos: "Om werkelijk het verschil te kunnen maken heb je hoop nodig. Een beweging begint immers vanuit verzet, wanneer je zegt: hier kan ik me als mens niet meer over heen zetten. Wanneer je je laat raken door anderen, luistert en zegt: we gaan dit samen doen."

"En dat verzet brengt op zijn beurt ook weer hoop. Op een dag kwamen we bij een jong meisje dat als huishoudhulp aan de slag was bij een gezin waar ze zwaar mishandeld werd. We kwamen haar helpen. Ze zat ineengedoken aan de ijskast. 'Ik wist dat u zou komen', was het eerste dat ze zei. Voor mij is dat het cruciale punt van hoop, dat is zoals Hagar God leerde kennen: 'ik zal er zijn'."

Julie Hendrickx: "Hoop en vertrouwen hebben veel met elkaar te maken. De mensen die zich voor anderen engageren vertrouwen er immers op dat het zin heeft. De Indiase dichter Tagore schreef ooit: vertrouwen is de vogel die het licht voelt, en zingt als het nog donker is. In hoop schuilt altijd dat vertrouwen."

Zr. Jeanne krijgt de hele aula stil met haar verhalen over bulldozers en de zware omstandigheden waarin ze vele vrouwen aantrof in India. We wilden daarom van haar weten of ze nooit ontmoedigd werd? "Bij elke twijfel doorheen dit proces kwam ik er steeds sterker uit. Zo ging dat ook bij Mozes. Je vraagt je soms af: waarom zou ik dat moeten doen? Maar dan voelde ik God die me zei: Ga maar, ik zal er zijn. Dat is immers het belangrijke: de weg beginnen gaan en de weg blijven gaan. Binnen onze gemeenschap motiveerden we elkaar met 'doe vandaag wat kan, morgen wat moet, en dan merk je dat je bezig bent met het onmogelijke'. Blijkbaar hield ook de Heilige Franciscus zich aan dat motto."

"We hebben mensen nodig die zichzelf op het spel durven zetten"

Na deze twee getuigenissen vol hoop en kracht, sloot het Festival van de Hoop af met een panelgesprek tussen de gasten. Daar sloot ook Bruno Vanobbergen, kersvers directeur-generaal van Katholiek Onderwijs Vlaanderen, bij aan. We geven u graag enkele gedachten van hem mee.

Bruno Vanobbergen: "Tijdens de getuigenissen van dr. Johan Swinnen en zr. Jeanne Devos hoorden we van enorme mentale en fysieke kracht. Zulke prestaties zijn denk ik maar mogelijk als je werkelijk iets aan de horizon ziet. Daarom zou ik iedereen willen aanmoedigen om ver te durven kijken en te geloven dat je er zult geraken. Dat hebben we als samenleving nodig. Meer nog hebben we nood aan mensen die zichzelf op het spel durven zetten, die onverzettelijk blijven ook al staan daar bulldozers. Dat is wat ons te doen staat als we hoop willen geven."

Naast directeur-generaal voor Katholiek Onderwijs Vlaanderen werd ik laatst ook voorzitter voor Vluchtelingenwerk Vlaanderen. Mensen in mijn omgeving zeiden me, maar Bruno, nu ga je twee keer tegenkanting krijgen. Maar we hebben juist de opdracht om recht te staan en voor te leven waar we voor staan. Ook als leerkrachten en directeurs zetten we onszelf op het spel: er is zoveel storm in onze wereld, maar juist daar kunnen wij een ander verhaal tegenover zetten. We moeten geloven en vertrouwen in het verhaal dat we te vertellen hebben, en zo kunnen we bergen verzetten."

Jente Vandewijer
Pers- en communicatiedienst Bisdom Hasselt

OPEN COBES-vergadering - maandag 9 december 2024 om 19.00 uur

Pastoraal Centrum/Seminarie - Tulpinstraat 75 - 3500 Hasselt

Het Comité Besturen (COBES) nodigt u graag uit op de jaarlijkse OPEN COBES. Deze vergadering is bedoeld als een regionaal netwerkmoment voor alle geïnteresseerde bestuurders van het katholiek onderwijs uit de regio Limburg en heeft aandacht voor actualiteit, prioriteiten en aandachtspunten.

Directeur-generaal Bruno Vanobbergen is spreker van dienst. Hij zal tijdens de OPEN COBES stilstaan bij actuele thema's en gaat nadien in de gesprek met de aanwezige schoolbestuurders.

De uitnodiging met het gedetailleerde programma mag u weldra verwachten.

Inschrijven kan alleszins via [deze link](#).

Lukt het niet om in te schrijven?

Neem dan contact op met

jos.smets@katholiekonderwijs.vlaanderen

Nieuws uit de Bestuurders-Academie Katholiek Onderwijs bisdom Hasselt

Vorig schooljaar ging de nieuw opgerichte Bestuurders-Academie Katholiek Onderwijs Bisdom Hasselt van start met ongeveer 45 schoolbestuurders die vanuit hun eigen schoolbestuur als deelnemer aan de Academie waren afgevaardigd.

In het eerste jaar van de driejarige mandaatperiode lag het accent vooral op de kennismaking met onze 'bronnen'.

Dit tweede jaar zetten we de 'dialogo' centraal, en dit zowel wat betreft de dialoog met gelovigen als met andersgelovigen.

De eerste samenkomst van dit schooljaar ging door op donderdag 14 november.

Gast spreker was Bert Roebben (zie foto), theoloog en professor godsdienstpedagogiek aan de universiteit van Bonn Identiteit. Hij nam de bestuurders mee in het onderwerp 'Identiteit en diversiteit binnen het project van de Katholieke Dialoogschool (KDS)'.

De data van de resterende samenkomsten voor dit schooljaar zijn:

dinsdag 11 februari 2025 om 19.00 uur in het PCS te Kiewit;

woensdag 14 mei 2025: 2e vicariale netwerkdag vanaf de late namiddag (plaats en juiste uur nog te bepalen).

Jos Smets

Welkom aan de nieuwe leden van het COBES Hasselt

Als gevolg van het ontslag van Leon Vos en het overlijden van Jan Knoops waren er in het COBES Hasselt 2 plaatsen vacant.

Tijdens de vergadering van 14 oktober 2024 werden 2 nieuwe COBES-leden voorgesteld in de personen van:

- de heer Eric Rutten (als lid van het schoolbestuur vzw MOSA-RT Maaseik-Kinrooi)

en

- de heer Marc Sevens (als lid en voorzitter van het schoolbestuur vzw Katholiek Basisonderwijs Hamont-Achel).

De COBES-leden aanvaardden de voordracht van deze nieuwe leden.

Professionalisering voor schoolbesturen - schooljaar 2024-2025

Het professionaliseringsaanbod van Katholiek Onderwijs Vlaanderen is gespreid over het werkjaar en wisselt Vlaanderenbrede met regionale initiatieven af.

Het aanbod voor 2024-2025 met alle info en mogelijkheid tot inschrijving is online terug te vinden via <https://pro.katholiekonderwijs.vlaanderen/besturen-professionaliseringsinitiatieven>.